

Dosarul nr. 2rac-191/20

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Briceni(jud. P. Dolghieri)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. E. Grumeza, N. Chircu, St. Procopciuc)

DECIZIE

18 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru
Agricultură,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de
Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva Gospodăriei Țărănești „Rîhlea Ion
Lazar” cu privire la restituirea sprijinului financiar,

împotriva deciziei din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 19 decembrie 2018, prin intermediul poștei (f.d.26), Agenția de Intervenție
și Plăți pentru Agricultură a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Gospodăriei Țărănești „Rîhlea Ion Lazar” (în continuare GȚ „Rîhlea Ion Lazar”)
solicitând încasarea sprijinului financiar în mărime de 115664,90 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la 08 octombrie 2014, conform
Regulamentului privind modul de acordare a sprijinului financiar producătorilor de
fructe, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.735 din 10 septembrie 2014, GȚ
„Rîhlea Ion Lazar” a solicitat prin cerere un sprijin financiar pentru producția de
fructe din roada anului 2014, mere, comercializate în cantitate totală de 59,93 tone,
recoltată de pe suprafața de livadă pe rod de 3,2 ha.

Totodată, a menționat că, la dosarul de solicitare a sprijinului financiar a fost
anexat certificatul nr.2185 din 07 octombrie 2014, eliberat de Primăria
satului/comunei Larga, r-nul Briceni, din care rezultă că GȚ „Rîhlea Ion Lazar”,
deține plantații de livadă cu suprafața totală de 1,2 ha, inclusiv mere - 1,2 ha, din
care pe rod 1,2 ha. În corelație cu pct.2 din declarația pe propria răspundere, anexată
la dosarul de solicitare a sprijinului financiar, GȚ „Rîhlea Ion Lazar” a declarat pe
propria răspundere că producția de fructe comercializată pentru procesare în
cantitate totală de 59,93 tone, inclusiv mere 59,93, care a fost recoltată de GȚ
„Rîhlea Ion Lazar” de pe plantațiile de livadă cu suprafața totală pe rod de 1,2 ha,
din care mere-1,2 ha, care îi aparțin cu drept de proprietate. În baza procesului-verbal
nr.1 al ședinței Comisiei centrale pentru examinarea dosarelor de acordare a
sprijinului financiar producătorilor de fructe și struguri, conform Ordinului MAIA
nr.120 din 17 iunie 2015, s-a decis acordarea sprijinului financiar GȚ „Rîhlea Ion
Lazar” în mărime de 115664,90 lei pentru producția de mere recoltată de pe livada

de mere cu suprafața de 3,2 ha, care a fost transferat către GȚ „Rîhlea Ion Lazar” prin ordinul de plată nr.2911 din 04 septembrie 2015.

Reclamantul a declarat că, anexa nr.10 „Sinteza divergențelor în datele prezentate de beneficiari și a BNS” din Raportul auditului performanței Proiectului „Agricultura competitivă în Moldova”, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi a Republicii Moldova nr.55 din 08 noiembrie 2017, prevede că GȚ „Rîhlea Ion Lazar” deținea în anul 2014 plantații pomicole cu suprafața de 1,2 ha.

Reclamantul a precizat că, recomandările de audit au caracter obligatoriu și este obligat să le execute, citând în acest sens la prevederile art.37 din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova, nr.260 din 07 decembrie 2007.

Prin notificarea nr.478/07 din 10 august 2018 s-a solicitat GȚ „Rîhlea Ion Lazar” restituirea mijloacelor financiare și la 23 august 2018, prin scrisoare, GȚ „Rîhlea Ion Lazar” a comunicat că a remis Curții de Conturi o solicitare privind efectuarea unui control repetat a suprafețelor de livezi. La fel, a anexat o adeverință eliberată de comuna Larga, r-nul Briceni, precum că GȚ „Rîhlea Ion Lazar” în anul 2014 dispunea de 1,2 ha de livadă roditoare. Drept urmare a examinării petiției, Curtea de Conturi a comunicat că în condițiile prezentării unor date neveridice/neconforme de către GȚ „Rîhlea Ion Lazar”, cererea de solicitare a sprijinului financiar se consideră neeligibilă, iar mijloacele financiare acordate urmează a fi restituite la bugetul de stat. Întrucât GȚ „Rîhlea Ion Lazar” a beneficiat în mod nejustificat de sprijin financiar pentru mere recoltate de pe livada de mere cu suprafața de 3,2 ha, suprafața indicată în cererea de solicitare a sprijinului financiar, însă conform certificatului nr.2185 din 07 octombrie 2014 și adeverinței din 21 august 2018, eliberate de Primăria comunei Larga, r-nul Briceni, în anul 2014, GȚ „Rîhlea Ion Lazar” deținea 1,2 ha de livadă de mere roditoare.

Prin hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva GȚ „Rîhlea Ion Lazar” cu privire la restituirea sprijinului financiar acordat în mărime de 115664,90 de lei, ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

Prin decizia din 16 mai 2019 a Curții de Apel Bălți s-a admis recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și s-a casat hotărârea din 12 februarie 2019 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni, cu restituirea cauzei la rejudicare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 30 septembrie 2019 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni, s-a respins excepția de tardivitate invocată de reprezentantul pârâtului GȚ „Rîhlea Ion Lazar”, Ion Rîhlea, cu continuarea examinării cauzei în fond.

Prin hotărârea din 30 septembrie 2019 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva GȚ „Rîhlea Ion Lazar” cu privire la restituirea sprijinului financiar acordat în mărime de 115664,9 lei.

Prin decizia din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și s-a menținut hotărârea din 30 septembrie 2019 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni.

La 31 iulie 2020, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 25 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți,

solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de judecată nu a aplicat prevederile pct. 5 subpct. (1) lit. a) din Regulamentul privind modul de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe și struguri pentru recolta anului 2014, aprobat prin ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, art.1389 alin. (1) Cod civil, în redacția de până la 01 martie 2019, au interpretat și aplicat eronat prevederile pct.28 din Regulamentul privind modul de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.735 din 10 septembrie 2014.

Instanța de apel și de fond în mod ilegal au conchis că GȚ „Rîhlea Ion Lazar” era îndreptățit de a primi și folosi mijloacele financiare acordate în mărime de 115664,90 de lei pentru deținerea, de facto, a 1,2 ha plantație pomicolă de măr pe rod, în condițiile în care a primit sprijin financiar pentru deținerea a 3,2 ha, suprafața indicată în cererea de solicitare a sprijinului financiar). Astfel, instanța de apel a concluzionat în decizia sa precum că suprafața de livadă pe rod a fost indicată greșit- 3,2 ha doar în cererea de solicitare a sprijinului financiar și că simpla eroare în indicarea suprafeței terenului deținut în cererea de solicitare a ajutorului financiar, nu constituie un motiv justificativ de retragere a ajutorului financiar. Mai mult, instanța de apel concluzionează că ambele părți au admis erori, însă eroarea admisă de către GȚ „Rîhlea Ion Lazar” este una formală, care nu este de natură să schimbe esența, atât timp cât volumul roadei se acordă pentru volumul roadei, dar nu în dependență de suprafața terenului.

Recurentul a opinat că în virtutea pct.3 subpct. 1) din Regulamentul privind modul de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe și struguri pentru recolta anului 2014, aprobat prin ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, nr.120 din 17 iunie 2015, se consideră eligibili pentru acordarea sprijinului financiar, producătorii de mere și prune, care au depus cereri de acordare a compensațiilor conform prevederilor Regulamentului privind modul de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.735 din 10 septembrie 2014, pentru suprafața menționată la pct.2 din prezentul Regulament și nu au beneficiat de sprijinul respectiv.

În speță, GȚ „Rîhlea Ion Lazar” a depus dosarul de solicitare a sprijinului financiar în anul 2014, conform prevederilor Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.735/2014, însă a beneficiat de sprijin financiar în anul 2015, în baza Regulamentului aprobat prin Ordinul MAIA. Respectiv, pentru a beneficia de sprijin financiar, GȚ „Rîhlea Ion Lazar” urma a avea o roadă la hectar de cel mult, 48 tone de mere. La caz, GȚ „Rîhlea Ion Lazar” a solicitat sprijin financiar pentru 59,93 tone de mere, însă după cum s-a invocat pentru 1,2 ha plantație de măr nu se putea obține o roadă mai mare de 48 tone de mere și nu 59,93 tone cât a indicat pârâtul/intimatul. În acest context, este ilegală concluzia instanței că sprijinul financiar era condiționat doar de suprafața de plantație aflată pe rod, care nu trebuia să depășească 15 ha. Despre aplicabilitatea Regulamentului privind modul de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe și struguri pentru recolta anului 2014, aprobat prin ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, nr.120 din 17 iunie 2015, la speța dedusă examinării, s-a făcut referință în notificarea nr.478/07 din 10.08.2018

Recurentul a opinat că instanța de apel ilegal a constatat absența „scopului legitim” în acțiunea Agenției privind restituirea sprijinului financiar. Or, mijloacele financiar acordate conform Hotărârea Guvernului nr. 735/2014, ordinului MAIA nr.120/2015 s-au acordat în baza datelor prezentate de către solicitanții de sprijin financiar, în scopul realizării „interesului general”, care este distribuirea corectă a mijloacelor financiare. La fel, a contestat concluzia instanței de judecată conform căreia GȚ „Rîhlea Ion Lazar” a indicat date care nu corespund realității în cererea de solicitare a sprijinului financiar din cauza unei erori (instanța constată, de fapt, că producătorul agricol nu a prezentate date care corespund realității). Or, probe care să confirme asemenea circumstanță nu au fost prezentate și examinate în cadrul ședinței de judecată, contrar prevederilor art.239 Cod de procedură civilă, care prevede că hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată. În rezultat, a fost adoptată și pronunțată o hotărâre/decizie ilegală.

Instanțele inferioare au precizat că odată ce Comisia specială în baza pct.9, pct. 10, pct.21, pct.25 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.735/2014, a acceptat cererea depusă de către GȚ „Rîhlea Ion Lazar”, acesta nu poate fi considerat responsabil pentru corectitudinea și temeinicia datelor din dosarul de solicitare a sprijinului financiar, însă este responsabil doar AIPA. Responsabilitatea privind corectitudinea datelor din documente îi aparține producătorului agricol, pe riscul și pe contul propriu. Astfel, Comisiile speciale și centrale de examinare au examinat dosarul de solicitare a sprijinului financiar depus de către GȚ „Rîhlea Ion Lazar” conform informației prezentate de către acesta, inclusiv, în cererea de solicitare a sprijinului financiar. Comisia specială și comisia centrală de examinare a dosarului, conform Regulamentului invocat, nu aveau competența de a verifica corectitudinea și temeinicia datelor din dosarele de solicitare a sprijinului financiar. În acest context, GȚ „Rîhlea Ion Lazar” era obligat să prezinte date veridice, care corespund realității în cererea de solicitare a sprijinului financiar. Or, prezentarea unor date eronate este făcută de către solicitantul de sprijin financiar, pe riscul și pe contul propriu, pct.28 din Regulament. Mai mult, rea-credința GȚ „Rîhlea Ion Lazar” este confirmată și prin faptul că a primit, a folosit suma de 115664,90 de lei, fără a obiecta că i s-ar fi acordat mijloace financiare majorate, la care știa că nu avea dreptul să pretindă. Din considerentele redade, întrucât GȚ „Rîhlea Ion Lazar” nu a avut dreptul să beneficieze de sprijin financiar din partea statului în mărime de 115664,9 lei, nu poate fi invocat art. 1 paragraful 1 al Protocolului 1 CEDO. Or, GȚ „Rîhlea Ion Lazar” nici nu putea avea speranța legitimă de a beneficia de 115664,9 lei din partea statului de vreme ce deținea doar 1,2 ha de plantație de măr pe rod.

Recomandările de audit, redade în raport, au caracter obligatoriu, fiind obligați să le execute. În acest context, a citat prevederile art. 37 din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova, nr. 260 din 07 decembrie 2007.

La fel, a constatat că instanțele inferioare nu au aplicat la cazul dedus examinării prevederile art.1389 alin.(1) Cod civil, în redacția în vigoare de până la 01.03.2019, care are aplicabilitate asupra speței, prevede că persoana care, fără temei legal sau contractual, a dobândit ceva (acceptant) ca urmare a executării unei prestații de către o altă persoană (prestator) sau a realizat în alt mod o economie din

contul altuia este obligată să restituie acestei alte persoane ceea ce a primit sau a economisit. Nu este relevant faptul dacă îmbogățirea fără justă cauză a avut loc ca rezultat al comportamentului uneia dintre părți, a unui terț sau ca urmare a unei cauze independente de voința lor. Or, în condițiile în care GȚ „Rîhlea Ion Lazar” a prezentat date care nu corespund realității, nu a obiectat în privința beneficierii în mod nejustificat de sprijin financiar majorat pentru mere recoltate de fapt de pe livada de mere cu suprafața de 1,2 ha și nu de suprafața de 3,2 ha cum a indicat în cererea de solicitare a sprijinului financiar, în temeiul art.1389 Cod civil, GȚ „Rîhlea Ion Lazar” urmează a restitui suma sprijinului financiar acordat în mărime de 115664,9 lei.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului, conform scrisorii de însoțire datate cu 14 august 2020 (f.d.210) și a fost recepționată la 19 august 2020, conform avizului de recepție (f.d.212).

La 17 septembrie 2020, prin intermediul poștei (f.d.221), GȚ „Rîhlea Ion Lazar” a depus referință la cererea de recurs exprimând poziția în favoarea respingerii recursului.

La 19 octombrie 2020, GȚ „Rîhlea Ion Lazar” a depus supliment la referință.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 25 februarie 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 31 iulie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale părților la proces la 04 mai 2020, conform scrisorii de însoțire, inclusiv pe adresa din mun.Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.180, ca fiind adresa Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (f.d.191), iar corespondența din adresa recurentului a fost restituită instanței, cu mențiunea „adresa incompletă” (f.d.193). Or, adresa corectă a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, este mun.Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.162 (f.d.1, 135, 158,195). Din textul recursului se deduce că decizia a fost recepționată de către partea recurentă la 28 iulie 2020. Astfel, recursul declarat la 31 iulie 2020 este în termen.

Colegiul cu referire la tardivitatea recursului în sensul pretins de intimat, va evidenția că în condițiile în care art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, iar la caz materialele cauzei atestă că decizia a fost expediată recurentului la o altă adresă decât adresa indicată, în circumstanțele detaliate supra, decade argumentul referitor la tardivitatea recursului.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 30 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În virtutea art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea litigiului dedus judecătii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și va casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurentului, însă va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *García Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84).

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În sensul alineatului 2 al aceluiași articol, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; c) a interpretat în mod eronat legea.

În conformitate cu art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Inițial, Colegiul reține că pentru a verifica legalitatea deciziei contestate, fără a administra noi dovezi, va recurge la recapitularea esenței litigiului dedus judecătii.

La 08 octombrie 2014, GȚ „Rîhlea Ion Lazar” a depus cerere pentru acordarea sprijinului financiar pentru producția de fructe din roada anului 2014, comercializată în cantitate totală de 59,93 tone, inclusiv mere-59,93 tone, recoltată de pe suprafața de livadă pe rod de 3,2 ha, în mărime de 89895 de lei (f.d.8).

Declarația pe propria răspundere, datată cu 08 octombrie 2014, GȚ „Rîhlea Ion Lazar”, în pct.2, denotă că ultima a declarat pe propria răspundere precum că producția de fructe comercializată pentru procesare în cantitate totală de 59,93 tone, inclusiv mere-59,93 tone, a fost recoltată de pe plantațiile de livadă cu suprafața totală pe rod de 1,2 ha, din care mere-1,2 ha, care îi aparțin cu drept de proprietate/folosință (f.d.9).

Prin certificatul nr. 2185 din 07 octombrie 2014, eliberat de Primăria comunei Larga, r-nul Briceni, se certifică că GȚ „Rîhlea Ion Lazar” deține plantații cu livadă cu suprafața totală de 1,2 ha, inclusiv mere-1,2 ha, dintre care pe rod 1,2 ha (f.d.10).

Din adeverința datată cu 21 august 2018, eliberată de Primăria comunei Larga, r-nul Briceni, rezultă că GȚ „Rîhlea Ion Lazar” în anul 2014 dispunea de 1,2 ha de livadă de mere roditoare cu număr cadastral 1433218012 (f.d.11).

Prin procesul-verbal nr. 1 al ședinței Comisiei centrale pentru examinarea dosarelor de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe și struguri, conform ordinului MAIA nr.120 din 17 iunie 2015 privind autorizarea plăților și anume în pct.2, s-a hotărât de a aproba lista agenților economici indicați în Borderoul generalizator al Comisiei centrale pentru examinarea dosarelor de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe pentru recolta anului 2014 sub aspectul unităților teritorial-administrative pentru efectuarea plăților agenților economici indicați în biroul nominalizat (327 agenți economici) în sumă totală de 36283206,77 de lei, conform anexei 1 (f.d.16-17). Or, în borderoul nominalizat sub nr. 8 figurează ca fiind acceptată GȚ „Rîhlea Ion Lazar” cu suprafața totală de livadă pe rod de 3,2, inclusiv mere-3,2 ha, în cantitate de 59,93 tone, cu suma de 115664, 9 lei cu titlu de sprijin financiar (f.d.20). Conform ordinului de plată nr.2911 din 04 septembrie 2015, pe numele GȚ „Rîhlea Ion Lazar” a fost transferată suma de 115664, 9 lei cu titlu de sprijin financiar (f.d.5).

Totodată, conform recomandării nr. 4 din Raportul de audit al performanței Proiectului „Agricultura competitivă în Moldova”, aprobat prin hotărârea Curții de Conturi a RM, MADRM, în comun cu Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, urmează să fi asigurată restituirea mijloacelor bănești de către beneficiarii considerați neeligibili de către Banca Mondială (în sumă de 5139655, 76 de lei, aferente a 33 de dosare) și de către audit (5042802,73 de lei, conform Anexelor nr. 10, nr.11, nr.12), (subcapitolele 3.2.6 și 3.2.8). Anexa nr. 10 din Raport „Sinteza divergențelor în datele prezentate de beneficiari și a BNS” prevede că GȚ „Rîhlea Ion Lazar” deține plantații pomicole cu suprafața de 3,2 ha.

Subsecvent, prealabil Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, la data de 10 august 2018, a adresat GȚ „Rîhlea Ion Lazar” o notificare prin care a solicitat restituirea sprijinului financiar acordat în sumă de 115664, 90 de lei, în termen de 20 de zile de la data recepționării notificării (f.d.6-7).

Conform răspunsului nr. 09/02-1033-18 din 20 septembrie 2018 a Curții de Conturi a RM, ca urmare a examinării petiției GȚ „Rîhlea Ion Lazar” referitor la revizuirea constărilor expuse în Raportul auditului performanței Proiectului „Agricultura competitivă în Moldova”, aprobat prin hotărârea Curții de Conturi a RM, în final, s-a comunicat că sprijinul acordat în condițiile prezentării unor date neveridice/neconforme, conform pc.4 din Declarația pe propria răspundere (Anexa nr.6 al Regulament), cererea de solicitare a sprijinului financiar se consideră neeligibilă, iar mijloacele financiare acordate urmează a fi restituite la bugetul de stat (f.d.13-14).

Astfel, prin cererea de chemare în judecată depusă împotriva GȚ „Rîhlea Ion Lazar”, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a solicitat încasarea sprijinului financiar în mărime de 115664, 9 de lei (f.d.1-4).

Prin hotărârea din 30 septembrie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva GȚ „Rîhlea Ion Lazar” cu privire la restituirea sprijinului financiar acordat în mărime de 115664,9 lei (f.d.131, 140-150).

Judecând cauza în ordine de apel, prin decizia din 25 februarie 2020, instanța

de apel a respins apelul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și a menținut hotărârea din 30 septembrie 2019 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni (f.d.183-190).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, doar simpla eroare în indicarea suprafeței terenului deținut în cererea de acordare a ajutorului financiar, în situația în care toate actele anexate la cerere confirmă că acesta în realitate deține 1,2 ha de teren cu livadă de măr nu constituie un motiv justificativ de retragere a ajutorului financiar. Cu atât mai mult că și Comisia a acceptat această eroare, iar de ce această eroare trebuie pusă doar în sarcina beneficiarului nu se indică nici în acțiune, nici în apel. Or, atât beneficiarul, cât și Comisia au obligații egale: primul de a indica date veridice, iar cel de-al doilea de a verifica dacă datele sunt veridice. În speță ambele părți au admis erori, însă această eroare este una formală, care nu este de natură să schimbe esența, atât timp cât ajutorul financiar se acordă pentru volumul roadei, dar nu în dependență de suprafața terenului, unica condiție impusă de lege fiind ca roada recoltată să fie de pe o suprafața care să nu depășească 15 ha. În speță, chiar și suprafața eronată din cerere nu depășește suprafața maximă indicată.

Colegiul relevă că instanțele ierarhic inferioare prin interpretarea eronată a normelor de drept material în raport cu circumstanțele cauzei au concluzionat asupra netemeinicii acțiunii înaintate, prin ce se impune casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În susținerea soluției referitor la casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii, Colegiul notează că pct. 1 din Regulamentul privind modul de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe (în continuare – Regulament), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 735 din 10 septembrie 2014, stabilește modul de acordare a sprijinului financiar, cerințele față de persoanele care pot solicita acordarea sprijinului financiar și categoriile de produse pentru care se acordă sprijin financiar.

Conform pct. 2, pct.3, pct.4 din Regulament, ultimul se aplică persoanelor fizice sau juridice care își desfășoară activitatea în domeniul producerii fructelor și dețin în proprietate sau în folosință plantații pomicole de măr și/sau prun pe rod, confirmate în modul stabilit la pct.8 lit. d) din prezentul Regulament (în continuare – producător), precum și că sprijinul financiar se acordă pentru următoarele specii de fructe: b) mere, soiuri de vară și toamnă. Mărimea sprijinului financiar este de: b) 1,5 lei pentru fiecare kilogram de mere comercializat întreprinderilor de procesare, pînă la data de 30 septembrie 2014.

Concomitent Colegiul consideră necesar de a evoca prevederile pct. 8 din Regulament, conform cărora dosarul de acordare a sprijinului financiar va conține următoarele documente obligatorii: a) cererea de acordare a sprijinului financiar, conform modelului aprobat prin ordinul ministrului agriculturii și industriei alimentare; b) declarația, pe propria răspundere, asupra veridicității informației înscrise în cerere, conform modelului aprobat prin ordinul ministrului agriculturii și industriei alimentare; c) copia extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice sau certificatul de înregistrare a gospodăriei țărănești; d) certificatul eliberat de primăria pe al cărui teritoriu administrativ sunt amplasate plantațiile pomicole pentru care se solicită sprijinul financiar, semnat de către primarul localității și inginerul cadastral, conform modelului aprobat prin ordinul ministrului agriculturii și

industrii alimentare; e) copia facturii fiscale, facturii, după caz; f) certificatul de atribuire a contului bancar.

Corelând textul reglementării legale precitate cu situația de fapt, Colegiul iterează că în cererea de acordare a sprijinului financiar, a fost indicată suprafața de livadă pe rod de 3,2 ha (f.d.8), iar în declarația pe propria răspundere, datată cu 08 octombrie 2014, de către GȚ „Rîhlea Ion Lazar” s-a indicat că roada a fost recoltată de pe plantațiile de livadă cu suprafața totală pe rod de 1,2 ha (f.d.9).

În acest sens, prin prisma poziției reclamantului precum că GȚ „Rîhlea Ion Lazar” a beneficiat în mod nejustificat de sprijin financiar pentru mere recoltate din livada cu suprafața de 3,2 ha, în situația în care certificatul nr. 2185 din 07 octombrie 2014 și adeverința datată cu 21 august 2018, eliberate de Primăria comunei Larga, r-nul Briceni, atestă că GȚ „Rîhlea Ion Lazar”, în anul 2014, deținea plantații cu livadă cu suprafața totală de 1,2 ha, inclusiv mere-1,2 ha, dintre care pe rod 1,2 ha, precum și din perspectiva poziției instanțelor ierarhic inferioare la acest capitol precum că beneficiarul sprijinului financiar nu poate să sufere din cauza unor omisiuni din partea membrilor comisiilor speciale, Colegiul notează că în temeiul pct. 28 din Regulament responsabili de corectitudinea și temeinicia datelor din dosarul de solicitare a sprijinului financiar sunt producătorii agricoli solicitanți de sprijin financiar și comisiile speciale, iar de corectitudinea distribuirii sprijinului financiar către producătorii acceptați în baza procesului-verbal de autorizare a plăților întocmit de Comisia centrală de examinare – AIPA.

Implicit, la caz de corectitudinea și temeinicia datelor din dosarul de solicitare a sprijinului financiar este responsabil inclusiv producătorul agricol GȚ „Rîhlea Ion Lazar”.

Comportă relevanță și faptul că această obligație, producătorul agricol și-a asumat-o la depunerea dosarului/setului de acte conform pct. 8 din Regulament, având în vedere că pe propria răspundere indică datele veridice, necesare/solicitate, în cererea de acordare a sprijinului financiar. Întrunirea condițiilor de eligibilitate determină și acordarea sprijinului financiar, or, în sensul pct. 10 din Regulament, comisia specială va refuza acceptarea dosarelor de solicitare a sprijinului financiar în cazul lipsei a cel puțin unui document obligatoriu prevăzut la pct.8.

În temeiul prevederilor enunțate, este cert că comisia specială verifică dacă dosarul depus de către producătorul agricol conține toate documentele specificate în pct. 8 din Regulament, ceea ce denotă că responsabil de corectitudinea datelor din acte este producătorul agricol.

Cu referire la alegația intimatului în confirmarea greșelii comise de funcționarul comisiei speciale precum că o parte de acte au fost întocmite pe blanchete în mod manual și anume cerere de eliberarea sprijinului financiar și declarația pe propria răspundere, care au fost prezentate comisiei speciale de pe lângă Primăria com. Larga cu actele anexate, însă i-au fost restituite de secretarul comisiei sub pretextul că urmau a fi tipărite, care i-au și fost prezentate ulterior pentru a fi semnate, Colegiul menționează că înscrisurile indicate a fi întocmite manual (f.d.43,44), nu conțin confirmarea de recepționare a acestor de către comisie.

Deși, la caz, inițial la depunerea cererii de acordare a sprijinului financiar, s-a decis ca fiind întrunite condițiile necesare ce justifică acordarea sprijinului financiar în suma de 115664,90 de lei, în Anexa 10 „Sinteza divergențelor în datele prezentate de beneficiari și a BNS” din Hotărârea Curții de Conturi a RM privind

Raportul auditului performanței Proiectului „Agricultura competitivă în Moldova”, nr. 55 din 08 noiembrie 2017, în pct. 15, la GȚ „Rîhlea Ion Lazar” se indică admiterea devierilor, întrucât capitolul „criteriile de eligibilitate de 15 ha pe rod (sursa- raportul statistic)” reflectă suprafața de 3,2 ha, iar capitolul „criteriile de eligibilitate de 15 ha pe rod (sursa-certificatul din dosarul de solicitare) arată suprafața de 1,2 ha, iar suma sprijinului financiar autorizat pentru GȚ „Rîhlea Ion Lazar” constituie 115664,90 de lei. Drept urmare, dosarul GȚ „Rîhlea Ion Lazar” a fost indicat ca fiind neeligibil.

Subsecvent, Colegiul evocă prevederile art. 36 al Legii Curții de Conturi nr.261 din 05 decembrie 2008, în vigoare la data emiterii hotărârii nr. 55 din 08 noiembrie 2017 privind Raportul auditului performanței Proiectului „Agricultura competitivă în Moldova”, conform căror entitățile auditate și alte instituții vizate în hotărârile Curții de Conturi sunt obligate să informeze despre implementarea recomandărilor și/sau executarea cerințelor Curții de Conturi în termenul stabilit de Curtea de Conturi și să comunice despre măsurile luate. În cazul în care entitatea auditată nu va îndeplini hotărârea Curții de Conturi, precum și obligația menționată la alin.(1), și dacă prin aceasta se încalcă legislația, Curtea de Conturi va sesiza organele ierarhic superioare și alte organe competente. Neexecutarea hotărârilor Curții de Conturi atrage răspunderea contravențională în condițiile legii.

De altfel, prevederi similare se regăsesc și în art. 37 din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova nr. 260 din 07 decembrie 2017, în vigoare din 05 ianuarie 2018, când a fost abrogată Legea nr.261 din 05 decembrie 2008, conform căruia entitățile auditate și alte instituții vizate în raportul auditorului sunt obligate, în termenul stabilit de către Curtea de Conturi, să raporteze despre implementarea recomandărilor din raportul auditorului sau despre motivele pentru care acestea nu au fost implementate. Curtea de Conturi stabilește termene concrete de raportare privind implementarea recomandărilor înaintate în funcție de complexitatea măsurilor ce urmează a fi luate întru implementarea acestora. Curtea de Conturi asigură monitorizarea implementării recomandărilor.

În contextul prevederilor legale amintite, este evidentă obligația instituțiilor vizate în raport de a informa despre implementarea recomandărilor în termenul stabilit de Curtea de Conturi și comunicarea despre măsurile luate, precum și motivele neimplementării. Drept urmare, este nejustificată concluzia instanțelor inferioare precum că recomandările de audit nu ar fi obligatorii, în situația în care caracterul obligatoriu este evident în dispozițiile legale amintite în ambele legi, una fiind în vigoare la data emiterii Hotărârii Curții de Conturi nr. 55 din 08 noiembrie 2017, iar alta, în vigoare la data întreprinderii măsurilor în sensul implementării recomandărilor, la caz, realizată la 10 august 2018 de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, prin notificarea GȚ „Rîhlea Ion Lazar” despre restituirea sprijinului financiar acordat.

Referitor la poziția primei instanțe precum că aceste prevederi nu ar constitui temeiul restituirii suportului financiar la bugetul de stat, Colegiul învederează că anumite aceste prevederi obligă instituția reclamantă la întreprinderea măsurilor necesare întru implementarea recomandărilor.

Or, Hotărârea Curții de Conturi nr. 55 din 08 noiembrie 2017 a fost remisă împreună cu Raportul de audit Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Unității consolidate pentru implementarea și monitorizarea proiectelor

agricole, finanțate de Banca Mondială, Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, pentru documentare și s-a cerut realizarea activităților punctuale, conform competențelor, în vederea implementării recomandărilor expuse în Raport.

Concomitent Colegiul notează că, din procesul-verbal nr. 1 din 10 iulie 2015 al ședinței Comisiei centrale pentru examinarea dosarelor de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe și struguri, conform ordinului MAIA nr. 120 din 17.06.2015 privind autorizarea plăților se profilează aprobarea listei agenților economici indicați în borderoul generalizator al Comisiei centrale pentru examinarea dosarelor de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe pentru anul 2014 sub aspectul unităților teritorial-administrative (f.d.16-18). În borderoul amintit, GȚ „Rîhlea Ion Lazar” i-a fost autorizată suma de 115664,90 de lei, suprafața totală de 3,2 ha, inclusiv măr 3,2 ha, la cantitatea de 59,93 tone (f.d.19-20).

De altfel, Colegiul notează că, divergențele admise în actele obligatorii a dosarului de acordare a sprijinului financiar a dus la acordarea GȚ „Rîhlea Ion Lazar” sprijinului financiar în lipsa întrunirii criteriilor de eligibilitate. Ipoteza dată se deduce inclusiv din răspunsul Curții de Conturi a RM din 20 septembrie 2018, ca urmare a examinării petiției GȚ „Rîhlea Ion Lazar” privind revizuirea constatărilor inserate în Raportul auditului performanței Proiectului „Agricultura competitivă în Moldova” (f.d.13-14).

Or, GȚ „Rîhlea Ion Lazar” s-a adresat Curții de Conturi a RM cu cererea privind efectuarea unui control repetat a suprafețelor de livezi, alegație conturată în răspunsul adresat Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de către GȚ „Rîhlea Ion Lazar” la notificarea din 10 august 2018 privind restituirea sprijinului financiar, datat cu 21 august 2018 (f.d.12).

În altă ordine de idei, deși, prin prisma pct.28 din Regulament, responsabili de corectitudinea și temeinicia datelor din dosarul de solicitare a sprijinului financiar sunt atât producătorii agricoli solicitanți de sprijin financiar, cât și comisiile speciale, producător agricol fiind beneficiarul final al sprijinului financiar are obligația de a reflecta datele corecte în actele prezentate. Primordial această obligație revine producătorului agricol care depune setul de acte necesar în sensul acordării sprijinului financiar, care și este responsabil de veridicitatea datelor.

Respectiv, argumentele instanțelor inferioare la acest capitol nu pot fi reținute, în situația în care criteriile de eligibilitate pentru a beneficia de sprijinul financiar se iau în considerare prin prisma corectitudinii/veridicității datelor din actele prezentate în acest sens, iar în cazul abaterilor de la cerințele stabilite de Regulament, dosarele de solicitare se resping.

Chiar și în condițiile în care inițial a fost acceptată cererea GȚ „Rîhlea Ion Lazar” de acordare a sprijinului financiar, iar eroarea referitor la suprafața terenului a fost depistată ulterior acordării sprijinului financiar, nu poate servi ca motiv de respingere a acțiunii, având în vedere că dosarele privind acordarea sprijinului financiar au fost supuse verificărilor în vederea evaluării eficienței implementării proiectului și eficacitatea utilizării mijloacelor financiare. Or, misiunea de audit a avut drept scop evaluarea eficienței activităților și măsurilor întreprinse de către entitățile responsabile de implementarea cu succes a Proiectului „Agricultura competitivă în Moldova”, precum și a economicității și eficacității utilizării

mijloacelor financiare și a bunurilor achiziționate în cadrul acestuia. Drept urmare în anexa 10 „Sinteza divergențelor în datele prezentate de beneficiari și a BNS” din Hotărârea Curții de Conturi a RM privind Raportul auditului performanței Proiectului „Agricultura competitivă în Moldova”, nr. 55 din 08 noiembrie 2017, au fost reflectate devierile admise în dosarul de acordare a sprijinului financiar GȚ „Rîhlea Ion Lazar”, care a fost considerat neeligibil.

Cu referire la argumentele instanțelor ierarhic inferioare precum că sprijinul financiar se acordă pentru volumul roadei și nu pentru suprafața terenului, unica condiție fiind ca roada recoltată să fie de pe suprafața ce nu depășește 15 ha, Colegiul menționează că această împrejurare nu exclude obligația producătorului agricol de a prezenta date veridice în setul de acte necesar pentru acordarea sprijinului financiar, în condițiile în care abaterile depistate duc la respingerea dosarelor de acordare a sprijinului financiar.

De asemenea, Colegiul relevă că prin ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al RM nr. 120 din 17 iunie 2015 cu privire la acordarea sprijinului financiar producătorilor de fructe și struguri pentru recolta anului 2014, în vigoare la data aprobării listei agenților economici, care includea și pârâtul ca fiind beneficiar al sprijinului financiar, s-a aprobat Regulamentul privind modul de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe și struguri pentru recolta anului 2014, conform anexei. În virtutea pct. 2, Regulamentul se aplică producătorilor de fructe și struguri, persoane fizice și juridice, care dețin în proprietate și/sau în folosință plantații pomicole de măr și/sau prun și/sau plantații viticole cu soiuri pentru vin pe rod, ce nu depășesc fiecare 15 ha, confirmate în modul stabilit la punctul 12 lit. d) din prezentul Regulament (în continuare – producător).

În temeiul pct. 3 subpct.1) din Regulament, se consideră eligibili pentru acordarea sprijinului financiar: 1) producătorii de mere și prune, care au depus cereri de acordare a compensațiilor conform prevederilor Regulamentului privind modul de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe, aprobat Hotărârea Guvernului nr. 735 din 24.09.2014, pentru suprafața menționată la punctul 2 al prezentului Regulament și nu au beneficiat de sprijinul respectiv.

Conform pct. 5 subpct.1) din Regulamentul enunțat, sprijinul financiar se acordă pentru următoarele specii de fructe: a) mere, soi de vară și toamnă cu recolta medie nu mai mult de 40 t/ha. Pct. 6 subpct.1) din Regulament stipulează că mărimea sprijinului financiar pentru producătorii de fructe este de: a) 1,93 lei (0,1 dolari SUA) pentru fiecare kilogram de mere livrate întreprinderilor de procesare; b) 1,35 lei (0,07 dolari SUA) pentru fiecare kilogram de prune livrate întreprinderilor de procesare.

Astfel, chiar și în condițiile în care se admite că eroarea referitor la suprafața indicată de 3,2 ha în loc de 1,2 ha, în cererea de acordare a sprijinului financiar, cum au menționat instanțele ierarhic inferioare, ar fi una mecanică, formală și nu ar schimba esența, având în vedere că sprijinul se acordă pentru volumul roadei, unica condiție impusă fiind ca recolta să fie de pe o suprafață care să nu depășească 15 ha, Colegiul notează că acest argument nu justifică netemeinicia acțiunii.

Or, circumstanțele cauzei atestă că GȚ „Rîhlea Ion Lazar” a recoltat de pe 1,2 ha cantitatea de 59,93 tone de mere. Respectiv, volumul roadei de mere recoltat de către pârât constituia 49,94 t/ha, iar în contextul prevederilor pct. 5 subpct.1) lit.a)

din Regulamentul enunțat nu este în drept de a beneficia de sprijin financiar. Or, la data aprobării listei agenților economici care includea și GȚ „Rîhlea Ion Lazar”, acest Regulament era în vigoare. Astfel, GȚ „Rîhlea Ion Lazar” a beneficiat de sprijinul financiar contrar criteriilor de eligibilitate.

Cu referire la argumentul intimatului precum că ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al RM nr. 120 din 17 iunie 2015 prin care a fost aprobat Regulamentul privind modul de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe și struguri pentru recolta anului 2014, a fost emis ulterior depunerii cererii de acordarea sprijinului financiar, Colegiul reiterează că, la data de 10 iulie 2015, data aprobării listei beneficiarilor de sprijin financiar, care includea GȚ „Rîhlea Ion Lazar”, în procesul-verbal nr.1 al ședinței Comisiei centrale pentru examinarea dosarelor de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe pentru recolta anului 2014, s-a indicat cu referire anume la acest ordin despre autorizarea plăților (f.d.16).

Mai mult, în pct. 3 subpct.1) din Regulamentul, s-a accentuat că se consideră eligibili pentru acordarea sprijinului financiar: 1) producătorii de mere și prune, care au depus cereri de acordare a compensațiilor conform prevederilor Regulamentului privind modul de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe, aprobat Hotărârea Guvernului nr. 735 din 24.09.2014, pentru suprafața menționată la punctul 2 al prezentului Regulament și nu au beneficiat de sprijinul respectiv.

De altfel, alegația intimatului precum că ordinul dat nu poate fi relevant speței este nejustificată, în situația în care acest ordin a fost emis anume pentru acordarea sprijinului financiar producătorilor de fructe și struguri pentru recolta anului 2014. Or, din preambulul acestui ordin rezultă că emiterea, cu dispozițiile acestui, s-a realizat în scopul implementării componentei „Compensații pentru susținerea vânzărilor” a Acordului, încheiat între Guvernul Republicii Moldova și Banca Mondială, privind finanțarea adițională a Proiectului „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P), în valoare de 12 milioane de dolari SUA, pentru susținerea financiară a producătorilor de fructe și struguri, care au fost afectați de restricțiile impuse de Federația Rusă la export.

Mai mult, conform scrisorii datate cu 13 iulie 2015 (f.d.15), anume cu referire la pct.27 din Regulamentul privind modul de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe și struguri pentru recolta anului 2014, aprobat prin ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al RM nr. 120 din 17 iunie 2015, de către Comisia centrală a fost prezentat Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură procesul-verbal de autorizare a plăților însoțit de borderoul generalizator al Comisiei centrale privind aprobarea acordării sprijinului financiar pentru recolta anului 2014, pentru asigurarea perfectării documentelor pentru transferul sprijinului financiar.

În acest context, Colegiul reține ca fiind relevant argumentul recurentului precum că intimatul a depus dosarul de acordare a sprijinului financiar în anul 2014, conform Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 735 din 10 septembrie 2014, însă a beneficiat de sprijinul financiar în anul 2015, în baza Regulamentului aprobat prin ordinul MAIA.

Cu referire la poziția instanței de apel precum că la momentul examinării dosarului de acordare a sprijinului financiar, Comisia centrală de examinare nu ar fi stabilit anumite abateri sau că datele prezentate nu ar fi veridice, Colegiul

menționează că divergențele au fost identificate în controlul dosarelor efectuat ulterior și au fost reflectate în Anexa 10 „Sinteza divergențelor în datele prezentate de beneficiari și a BNS” din Hotărârea Curții de Conturi a RM privind Raportul auditului performanței Proiectului „Agricultura competitivă în Moldova”, nr. 55 din 08 noiembrie 2017, în pct. 15. Or, faptul depistării divergențelor ulterior, și nu la momentul examinării dosarului în sensul menționat, nu poate justifica respingerea acțiunii înaintate.

Argumentul primei instanțe precum că din scrisoarea Curții de Conturi a RM nu rezultă că anume GȚ „Rîhlea Ion Lazar” ar fi responsabilă de divergențele depistate, având în vedere că în aceasta se menționează că nici solicitantii, nici comisia centrală și nici comisiile speciale nu au examinat minuțios datele prezentate, Colegiul relevă că această împrejurare nu poate servi temei de respingere a acțiunii. Or, Curtea de Conturi nu a determinat cine este responsabil de abaterile admise în dosarele de acordare a sprijinului financiar, doar a specificat că acestea au permis acordarea neeligibilă a sprijinului financiar solicitanților care au prezentat date eronate și neveridice. Respectiv, având în vedere neeligibilitatea cererii, mijloacele financiare acordate urmează a fi restituite.

Conform art. 1389 alin. (1) Cod civil, în redacția în vigoare în perioada de referință, persoana care, fără temei legal sau contractual, a dobândit ceva (acceptant) ca urmare a executării unei prestații de către o altă persoană (prestator) sau a realizat în alt mod o economie din contul altuia este obligată să restituie acestei alte persoane ceea ce a primit sau a economisit. Nu este relevant faptul dacă îmbogățirea fără justă cauză a avut loc ca rezultat al comportamentului uneia dintre părți, a unui terț sau ca urmare a unei cauze independente de voința lor.

În corolar, Colegiul conchide asupra temeiniciei acțiunii reclamantului cu privire la încasarea de la GȚ „Rîhlea Ion Lazar” a sprijinului financiar în sumă de 115664,90 de lei.

La caz, Colegiul reține ca fiind relevant și argumentul recurentului precum că GȚ „Rîhlea Ion Lazar” a primit și a folosit suma de 115664,90 de lei, neavând dreptul de a beneficia de sprijinul financiar acordat. Eventual, de către intimat, în circumstanțele amintite, nu ar putea fi invocată încălcarea art. 1 paragraful 1 al Protocolului 1 la CEDO.

În conformitate cu art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

Totodată, în conformitate cu art. 85 alin. (1) lit.i) Cod de procedură civilă, de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc: autoritățile publice centrale, organele centrale de specialitate ale administrației publice, Curtea de Conturi și organele subordonate lor, finanțate de la bugetul de stat, precum și autoritățile administrației publice locale – la înaintarea acțiunilor și la contestarea hotărârilor instanțelor judecătorești, inclusiv în cauzele examinate în procedură de contencios administrativ, indiferent de calitatea lor procesuală.

În conformitate cu art. 98 alin. (1), (4) Cod de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporțional părții admise din acțiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată. Prin hotărâre judecătorească, decizie a instanței de apel sau decizie a

instanței de recurs se dispune în mod obligatoriu încasarea cheltuielilor suportate de instanța de judecată de la partea care a pierdut procesul.

În atare circumstanțe, având în vedere că reclamantul la depunerea cererii de chemare în judecată a fost scutit de la plata taxei de stat, în temeiul art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă taxa de stat urmează a fi încasată de la pârât proporțional părții admise din acțiune. Astfel, Colegiul va dispune încasarea de la Gospodăria Țărănească „Rîhlea Ion Lazar” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 3469,94 de lei.

Din considerentele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și va casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. b), alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

Se casează integral decizia 25 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 30 septembrie 2019 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva Gospodăriei Țărănești „Rîhlea Ion Lazar” cu privire la restituirea sprijinului financiar și se pronunță o nouă hotărâre prin care:

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva Gospodăriei Țărănești „Rîhlea Ion Lazar” cu privire la restituirea sprijinului financiar;

Se încasează de la Gospodăria Țărănească „Rîhlea Ion Lazar” în beneficiul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură sprijinul financiar în mărime de 115664,90 de lei (una sută cincisprezece mii șase sute șazeci și patru lei, nouăzeci de bani);

Se încasează de la Gospodăria Țărănească „Rîhlea Ion Lazar” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 3469,94 de lei (trei mii patru sute șazeci și nouă lei, nouăzeci și patru bani).

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Galina Stratulat